

Gondolatok a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által 2010/08/10-én készített és vitára bocsátott

„Javaslat a biztosító egyesületek szabályozásának átalakítására – nyilvános vitaanyag” –ban felvetett problémák megoldására.

A kitűnően összeállított és a témát logikusan áttekintő anyag olvasása után azonnal felvetődött bennem több alapvető kérdés, amit tisztázni kell, mielőtt a szabályozás- alapvetően jogi-technikai - megoldását meghatározzák.

Mik egy biztosító egyesület (kölcsönösségi biztosító) létrehozásának motivációi?

Mik a biztosító egyesülethez csatlakozás motivációi?

A két egymással összefüggő kérdésre a tényleges magyar gyakorlat alapján azt a választ kell adjuk, hogy a biztosítottak (tagok) oldaláról

- a) a nyereségérdekeltektől alacsonyabb fizetendő biztosítási díj, ami egyfajta „nyereség érdekeltség”
- b) a biztosítandó kockázatok olyan (nem szakszerű) megítélése, amely szerint a kár bekövetkezése alacsonyabb a többi, profitorientált intézménynél biztosítási védelmet kereső ügyfél esetében, esetleg azokat profitérdekeltektől intézmény nem is vállalná

a biztosító egyesület létrehozói, szervezői oldaláról

- c) a kárveszély megítélése a fenti b) motiváció szerint, szerencsés esetben szakmailag megalapozottan, kevésbé szerencsés esetben tévesen, vagy gondatlanul, szélsőséges esetben kalandor módon, egyéni érdekek alapján
- d) természetesen a biztosítást keresők látens igényeinek felismerése és az ebben piaci kihívás látó szervezők személyes szakmai és anyagi becsvágya.

Megítélésem szerint a fenti motivációk önmagukban is kockázatot jelentenek, aminek az okát a szükséges tájékozottság hiányában látom. Ez a fajta hiány egyébként általános és túlmegegy a biztosítási szektoron, a pénzügyi (hitel) szolgáltatásoknál is jelen van, a PSZÁF minden erőfeszítése ellenére. A biztosítottak esetében nem látok esélyt a kellő tájékozottság elérésére, mert a gyakorlatban elvárhatónál több időt és szellemi erőfeszítést igényelne, gondoljunk csak egy kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás évfordulós átkötésének tapasztalataira, amikor az ügyfelek elsőprő többsége a biztosítási díjának csökkentésére koncentrálnak. A szabályozási beavatkozásra tehát a létrehozóknál és üzemeltetőknél látok lehetőséget. Mindenesetre a tájékoztatást a Felügyelet részéről tömeg média útján „hivatalból” és a létrehozók-üzemeltetők részéről formálisan (alapszabály explicit elfogadtatásával) tovább kell erősíteni.

Mi egy biztosító egyesület növekedésének, fejlődésének motivációja?

Azért látom ezt fontosnak, mert a ma mindent átható marketing korában jelentősen eltávolodhat az új ügyfelek (tagok) felé publikált motiváció a ténylegestől, mondjuk egy rossz év után, amikor az

egyesület „előre menekül”, azaz piramis játékba kezd a hiányzó fedezet beszerzésére új tagok alacsony díj útján történő tömeges szervezésével. Azt gondolom, minden szolgáltató jellegű szervezetnek alapvető érdeke a fejlődés és növekedés, valójában a létrehozásának alapvető motivációja. A tapasztalatok szerint ez egy idő után csak technológia váltással, pl. új informatikai rendszerrel, tehát jelentős beruházással valósítható meg. Ehhez a működés közben forrást kell gyűjteni, ami viszont valamiféle profit létét feltételezi. Ekkor fel kell tennünk a kérdést, mi a non-profit meghatározás tényleges tartalma.

Hogyan látják az egyesületeket a magyar biztosítók és biztosítási alkuszok?

Mivel közel 15 évet töltöttem biztosítónál az alkuszi értékesítés támogatásával és magam is hoztam létre online biztosítási alkuszcéget, ismerem a biztosítók és az alkuszok jellemző véleményét. A biztosítók negatívan ítélik meg az egyesületeket, mivel „nem fair” eszközökkel élnek, általában a piaci díjszintet lefelé mozdítják, „rontják a piacot” (az online alkuszi kötést a nagy biztosítók már nem támogatják, éppen az összehasonlíthatóság és árcsökkenő hatás miatt). Az alkuszok alapvetően ellenérdekeltek minden biztosítási díjat csökkentő fejleményben, mivel a bevételeket nem képesek a jutalék mérték növeléssel ellensúlyozni. Kiutat az online alkuszi tevékenység jelent, ami viszont jelentős egyszeri beruházást igényel és nagyobb volumenű online kötéshez csak néhány alkusz számára elegendő a magyar piac mérete. Az alkuszok az egyesületek gyenge szervezettsége miatt nem, vagy nem szívesen közvetítik az egyesületek biztosításait, különösen az ismert egyesületi csőd után, tekintve hogy jogilag ők adták az ügyfélnek a tanácsot a biztosító kiválasztására.

Legyen e állami segítség végső garantorként?

Azt gondolom ez az állam (valójában az adófizetők) kiugróan magas kockázata lenne, mivel (nem jogi értelemben) precedenst teremtene a nyugdíj katasztrófa 10-20 éven belüli biztos bekövetkezése esetén, amikor a ma járulékot nem, vagy minimálbér után fizetők, így nyugdíjra nem jogosultak tömege kérhetné az állam segítségét a biztosító egyesületi tagok korábbi kisegítése alapján. Úgy gondolom, ezt minden eszközzel el kell kerülni, sőt folyamatos tájékoztatással meg kell előzni.

Mi egy biztosító egyesület minimális és maximális működőképes, stabil mérete?

Ezt statisztikai és üzleti alapon lehet meghatározni, ahol a statisztika a károk és díjak megfelelő arányát segít meghatározni, az üzleti szemlélet pedig az egyesület menedzselésében elengedhetetlen, gondoljunk csak a tagok szervezésére és a teljes szervezet gazdaságos működtetésére. A tagok száma nyilván a biztosítási szektortól függ, de pl. lakossági vagyon, casco vagy lakás biztosításokra a minimális méret több ezer tag, maximális méret nincs, tehát (kellő tartalékolással) minél nagyobb, annál stabilabb. Érdekes kérdés a termékportfólió, azaz ésszerű e egy kockázatra, pl. kifejezetten mezőgazdasági (növénykultúra) biztosítására egyesületet létrehozni, nem okoz e azonnali kontraszelekción, ezzel eleve bukásra ítélt a szervezet.

Végül a vitaanyagban felvetett megoldásokról az alábbi véleményt adom.

- a) igen, szükséges a garantőr besorolás, de az ne az állam legyen
- b) a tulajdonos nélküliség következményeit jogilag kell szabályozni és az érdekeltekkel elfogadtatni, figyelve az egyesület menedzsmentjének motivációira
- c) igen, ki kell venni az egyesületek hatálya alól, nem oda való
- d) igen, új biztosító forma kell, de nem látom indokoltnak a kis létszámra korlátozását, mivel az a nagy volumenű, piacot befolyásoló „veszteség lenyelés” elkerülésére fókuszál, ami viszont az állami szabályozás és felügyeleti eszközök együttes és konzekvens alkalmazásával megelőzhető
- e) nem látom indokoltnak a nagy létszámú egyesületek megszüntetését, kérdés egyébként hogy biztosítási szektoronként mi a nagy létszám
- f) nem tőkekövetelményt, hanem speciális biztosítási tartalékolási követelményeket kell előírni (bár a kettő között gyakorlatban kicsi a különbség)
- g) egyértelmű és egyetérték, ki kel zárni az egyesületeket a tagokon kívülieknek szolgáltatást nyújtó biztosítási ágakból, különösen a kgfb területéről, mivel ott a legvalószínűbb a nagy egyesület létrejötte, szükséges a korlátozás a tagok saját kockázatainak vállalására
- h) nem látható még, miben lenne jobb megoldás a szövetkezeti forma, a Rt-vé alakulást továbbra sem látom indokoltnak, ugyanis a felelőtlen vagy rövid távon érdekelt menedzsment és/vagy tulajdonos az Rt-t ugyanúgy csődbe viheti, mint az egyesületet
- i) meg kell fontolni a tagok tulajdonossá válását, mivel az profit érdekelt vállalkozásoknál működik jól, egyesületeknél a tulajdonosi státusz pl. kgfb esetében egy év körüli és nehezen érhető el a tulajdonosi érdekek érvényesítése az eltérő tagi motiváció miatt.

Összességében a jogi keretek konszenzusos újraszabásában (ezért kiváló a PSZÁF vitaindítója!) és a Felügyelet állandó és hatásos felügyeleti tevékenységében látom a megoldást.

Budapest, 2001. augusztus 22.

Tisztelettel

dr.Pintér István